

Ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelma 2021-2023

KH 11.01.2021 § 9
845/00.01.02.05/2020

Kaupunginhallitus on vuodesta 2013 alkaen käsitellyt ja hyväksynyt vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä erityisasumisen toimeenpano-ohjelman, jossa on tehty erityisasumiseen liittyvät Joensuun kaupungin lähivuosien linjaukset.

Joensuun kaupungin oli mukana valtionvarainministeriön asettamassa kuntakokeilussa koskien erityisasumisen toimeenpano-ohjelmaa vuosina 2013-2016. Ohjelman tavoitteena on olla kokoava työväline, millä ohjataan erityisasumisen toteutusta kunnassa. Sen avulla parannetaan eri tahojen vuoropuhelua, helpotetaan rakennushankkeiden etenemistä sekä päätösten tekoa niistä. Samalla pyritään aikaisempaa paremmin hallitsemaan asuntomarkkinoita. Joensuun kaupunki ottaa osaa myös nyt alkavaan FCG:n ja ympäristöministeriön verkostohankkeeseen IKÄÄNTYNEIDEN ASUMINEN – KUNTIEN ENNAKOINTITYÖN VAHVISTAMINEN 2020 – 2021, jonka avulla pyritään parantamaan ikääntyneiden asumisen ennakointia ja suunnittelua.

Linjauksissa on todettu, että maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun kannalta erityisryhmien asumistarpeet on tunnistettava hyvissä ajoin. Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO- ohjelma) on työkalu, jolla tarpeet ennakoidaan riittävän ajoissa.

Erityisasumisen toimeenpano-ohjelma päivitettiin edellisen kerran kaupunginhallituksessa 19.12.2019 § 513. Tavoitteena oli Siun soten aloittaessa toimintansa saada tämän mallin mukainen ohjelma myös muiden kuntien ja uuden kuntayhtymän yhteiseksi työkaluksi. Tämän ohjelman päivityksessä on tehty yhteistyötä ja kuultu Siun soten asiantuntijoita tulevaisuuden tarpeista, mutta linjaukset on kirjattu erityisesti Joensuun kaupungin näkökulmasta ja resursseista lähtien. Palvelutarpeen määrittely tehdään Siun soten asiantuntijoiden toimesta.

Ohjelman nimi on Ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelma Joensuu 2021-2023.

Suurimmat haasteet tulevina vuosina ovat ikääntyvien asumisessa. Valtakunnallinen suunta kotona asumisen edistämisestä ja kotihoidon kehittämisestä on ensisijainen.

Tavoite on että 91 % ikäihmisistä (75+ vuotiaista) asuu omassa kodissaan, nyt omassa kodissa asuu 89,4 %. Kotona asumisen tukimuotoja Siun sotessa ovat kotihoito, perhehoito, ryhmäasuminen, palveluasuminen sekä uudet yhteisölliset asumisratkaisut.

Kun ikääntyvien määrä kasvaa vuosittain n. 350 henkilöllä, tulee jatkuvasti kehittää kotona asumisen tukemista koskevia toimenpiteitä.

Nyt tehostetussa palveluasumisessa on noin 10,6% (752) joensuulaisista ikäihmisistä. Siun soten omissa yksiköissä asuu 286 asukasta ja yksityisissä palvelukodeissa ostopalvelujen ja palvelusetelin turvin 466 asukasta.

Jos tavoitteena on tarjota tehostettua palveluasumista 9 %:lle 75-vuotta täyttäneistä, tulisi tehostetun palveluasumispaikkojen määrä Joensuussa olla v. 2025 vähintään 805 paikkaa, vuonna 2030 vähintään 953 paikkaa ja vuonna 2035 vähintään 1069 paikkaa.

Joensuun kaupungin tavoite on pitää kuntayhtymän oman tehostetun palveluasumisen ja ostopalvelujen suhde lähivuosina suunnilleen 50%/50% tasolla. Laitoshoitona järjestetään vain hoitoa ja kuntoutusta, ei asumista.

Ikäihmisten uusien asumispalvelujen kilpailutus tehtiin v. 2017 koko Siun soten alueella. Yksityisten palveluntuottajien kanssa toimitaan asumisen palvelusetelin, puitesopimuksen ja asiakaskohtaisen asumisen prosessin perusteella. Joensuun kaupunki katsoo, että palvelusetelin käyttöä tulee edistää ja tuoda setelivaihtoehto aktiivisesti esille asumispalveluja järjestettäessä.

Ohjelmassa käsitellään ikääntyvien asumisen lisäksi kehitysvammaisten, vaikeavammaisten, mielenterveyskuntoutujien, sosiaalisten syiden vuoksi tukea tarvitsevien sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten asumisen tilannetta, kehityssuuntaa ja toimenpiteitä.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen osalta Siun soten henkilöstön tekemää tarvearviota tulee tarkentaa ja sen pohjalta arvioida eri asumismuotojen lisätarve ja suunnitelmat, miten ja missä aikataulussa tarpeita on seuraavan kymmenen vuoden aikana järkevää ratkaista.

Vaihtoehtoja kehitysvammaisten asumiseen tulee löytää palvelukoteja kevyemmän vuokra-asumisen tai esim. perhehoidon kautta.

Joensuun kaupunki katsoo, että jo nyt esitetyt tarvearviot huomioon ottaen uusien asuntojen lisätarve tulee ratkaista myös olemassa olevia kiinteistöjä hyödyntäen.

Erityisasumisen toimeenpano-ohjelman päivitys vuosille 2021-2023 on valmisteltu neuvotellen Siun soten, kaupunkiympäristön toimialan ja Joensuun Kodit Oy:n kanssa.

Kunkin erityisryhmän alussa on konkreettinen kuvaus asumispalvelun kehittämisen suunnasta.

Kaavoituksen ja tonttipalvelujen kanssa on varattu ohjelmaan kirjatut tontit ohjelman mukaisiin tarpeisiin.

Vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta on pyydetty lausunnot ohjelmaluonnoksesta. Lausunnot ovat liitteenä.

Päivitetty toimeenpano-ohjelmaluonnos on liitteenä.

Noljakantie 6:n tehostetun palveluasumisen yksikkö kilpailutettiin, ja kilpailun voittaneen Suomen Hoiva ja Asunto Oy:n kanssa tehtävä vuokrasopimus on nyt allekirjoitusvaiheessa. Kohteeseen on hankkeen toteuttava yhtiö saanut ARA-rahoituksen. Siun sote tulee tuottamaan palvelut ko. kohteeseen ja osoittaa siihen vuokralaiset.

Kaupunginhallituksen 22.6.2015 § 284 hyväksymän linjauksen mukaan Tilakeskus tekee ja hallinnoi kokonaisten asuinkiinteistöjen vuokrasopimukset ja välivuokraa ne asuntotoimistolle (aiemmin kaupungin sotelle).

Asuntotoimisto tekee asukaskohtaiset vuokrasopimukset.

Uusien välivuokrauskohteiden rakennuttamista ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä erityisasumisen toimeenpano-ohjelma.

Valmistelija: asuntotoimiston taloussihteeri, kansliapäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelman 2021-2023 Joensuu ja

todeta, että aiemmin tehdyn linjauksen mukaisesti Noljakatie 6:n kilpailutettua kohdetta koskevan vuokrasopimuksen Suomen Hoiva- ja Asunto Oy:n kanssa tekee tilakeskus ja sen allekirjoittaa tilakeskuksen johtaja.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.